

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Kohaliku kasu õiguslik regulatsioon

Majandus-ja Kommunikatsiooniministeerium, Energeetika osakond
Kristo Kaasik

Kohalik kasu – miks me sellega tegeleme?

- Tuuleenergia on meie võimalus EL kliimaneutraalsuse ambitsiooni tuules ühiskonnale jõukust luua ning meie elektrisüsteemi tulevikukindlaks kujundada.
- Tuulepargid kõrged, rajamisega kaasnevad mõjud vajavad kompenseerimist.
- Tuuleparkidest saadava tulu jagamine kohaliku kogukonnaga.
- Kohaliku kasu instrument olemuselt kohaliku elu küsimus.
- Varasemalt selliseid kokkuleppeid sõlmitud, mille sisuks KOVi või kogukonna rahaline kasu.

Kohaliku kasu õiguslik regulatsioon (2019-2020 a.)

- Praxise uuringust selgus, et **õiguslikud alused on Eestis puudulikud**. Uuringust ei tulnud lahendusi, vaid leiti, et on probleem, mida on vaja lahendada (ebavõrdne kohtlemine, korrupsioonioht, pole avalikult leitavad).
- Avalik huvi regulatsiooni loomiseks (kohalikud elanikud, KOVid, sektor).
- Kogu valdkonna lahendamine ühe õigusliku aluse andmisega ei ole võimalik.
- Suurema õigusselguse loomiseks vajalik luua õiguslik regulatsioon, mis reguleeriks tuuleparkidest tingitud häiringute mõju kompenseerimist.

Kohaliku kasu õiguslik regulatsioon

- MKM tellis uuringu: „**Tuuleenergeetika kasutuselevõtu hoogustamiseks vajalike lahenduste välja töötamine**“
- Eesmärgiks on tuuleenergeetika kasutuselevõtu hoogustamine läbi tuuleparkidest saadava tulu jagamise kohaliku omavalitsuse ja vahetult mõjutatud isikutega.
- **Töötatakse välja nii maismaa kui ka meretuuleparkide osas.**
- Analüüsi tulemusel töötati välja põhimõtted, alternatiivid st. millistesse seadustesse regulatsioon võiks sobida (EhS, EnKS).
- Alternatiivid koos põhimõtetega esitatud VTK-s (*väljatöötamiskavatuses*) – *avalikult leitav EIS-is.*

Kohaliku kasu õiguslik regulatsioon

Maismaa tuulepargid:

- 1. Tasu suuruseks on kuni 0,5 eurot ühe toodetud megavatt-tunni elektri kohta (€/MWh). 100 MW suuruse tuulepargi puhul (toodang 300 GWh) oleks tasu 150 000€/a.**
2. Tasu makstakse kohalikule omavalitsusele (50%) kohustusega osa tasust jaotada tuulikute läheduses elavatele isikutele (50%).
3. Kuni 200 m kõrguste tuulikute puhul makstakse tasu kuni 2 km kaugusel paiknevatele elanikele, üle 200 m kõrguste tuulikute puhul makstakse tasu kuni 3 km kaugusel paiknevatele elanikele.
- 4. Tasu hakatakse maksma ajahetkest kui tootmisseade annab elektrit võrku.**

Kohaliku kasu õiguslik regulatsioon

Meretuulepargid:

- 1. Tasu makstakse meretuulepargi hoonestustasust. Tasu suuruseks on 5% hoonestustasust (1000 MW suuruse pargi puhul ca. 700 000€/a) ning see laekub kohalikule omavalitsusele.**
- 2. Tasu makstakse KOVidele, kes asuvad lähimale tuulikule lähemal kui 20 km.** Kui kattuvus on mitme KOVi vahel jaotatakse tasu proportsionaalselt mõjule.
- 3. Vahetult mõjutatud isikute (nt traalpüüdjad) kompenseerimine toimub ühe osana hoonestustasust.**
- 4. Tasu hakatakse maksma ehituse perioodist vastavalt veeseaduses sätestatule (10% ehitusperioodi jooksul). Hoonestustasu makstakse täismääras alates ehitise kavandatud otstarbel kasutamise algusest.**

Kohaliku kasu õiguslik regulatsioon (§32)

1. **Kompenseeritakse mõjusid vahetult mõjutatud isikutele** (nt. traalpüügiga tegelevad ettevõtted).
2. Eraldatakse osa hoonestustasust traalipüügi ettevõtetele meretuuleparkide mõju kompenseerimiseks.
3. **Maaeluminister kehtestab** traalipüügi ettevõtja toetuse **taotlemise ja maksmise korra** (toetuse alused, taotlemise kord ja toetuse maksmise kord).
4. Alused kompensatsiooni saamiseks:
 - a) **Kalapüügiõigus** meretuulepargile kasutusloa andmisele eelneval viiel kalendriaastal ja millel on samas piirkonnas jätkuvalt kalapüügiõigus;
 - b) Toetuse saamise õigus seotakse muuhulgas sellega, kui kaugel on kalandusettevõtja **püügipiirkond** tuuleelektrijaamast.

Kohaliku kasu indikatiivne ajakava

- **Juuni 2021** – VTK kooskõlastusring, sh paralleelselt konsultatsioonid huvitatud osapooltega (sektor, ministriumid, KOVid);
- September 2021 – Seaduseelnõu esimene kooskõlastusring (laekunud ettepanekute arutelud, arutelud huvitatud osapooltega);
- November 2021 – Seaduseelnõu teine kooskõlastusring (laekunud ettepanekute arutelud, arutelud huvitatud osapooltega);
- Detsember 2021 – Seaduseelnõu on kinnitatud Vabariigi Valitsuse poolt;
- **I kvartal 2022** – Seaduse menetlus Riigikogus.

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Täna tähelepanu eest!